

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

Περισπούδαστον ἀρθρον περὶ Ἑλλάδος ἔγραψε διακεκριμένος ἐν Ἀλβανίᾳ τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας Μέριλλ Γαϊτς, δημοσιεύθεν ἐν τῷ ἔδιομαδιαίῳ περιοδικῷ τοῦ Χάρπαρ ἐξ οὗ ἀποσπόδμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν ὥμων περιοκοπάς τινας.

«Αἱ Ἀθῆναι τῶν κλασικῶν χρόνων, ἐν οἷς συνεκεντροῦστο ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος, ἔσχε ἐκ τοῦ στόματος καὶ τῶν γραφίδων πάντων, τὸ βραβεῖον τοῦ ἐπαίνου. Αἱ Ἀθῆναι τῆς σήμερον εἰναι ἀντικείμενον ἐνδιαφέροντος οὐχὶ ἀπλῶς ὡς ὁ κληρονόμος τῆς φύμης, ἀλλὰ δι’ δι’ δι’ τι δύναται νὰ γίνῃ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον. Οὐ μόνον ὁ ἀρχαιολόγος καὶ ὁ διπάδος τῶν κλασικῶν μελετῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ τεχνίτης, καὶ ὁ πολιτειολόγος, ὁ τέρψιν ζητῶν περιηγητὴς, καὶ ὁ παρατηρητὴς τῶν ἀνθρώπων καὶ των ἔθιμων, ἀφθόνως θέλει ἀμειφθῆ ἐὰν ἐπιχειρήσῃ τὸν ἀπὸ Νεαπόλεως εἰς Ἀθήνας πλοῦν».

Τρεῖς πόλεις ὁ κόσμος τιμᾷ ὡς τὰς πηγὰς τῆς Θρησκείας, τοῦ νόμου καὶ τῆς καλαισθησίας, αἵτινες κατέστησαν ὥμαξ δι’ τι νῦν ἐσμέν. Τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν μητέρα τῆς χριστιανοσύνης, τὴν Ρώμην, τὴν αὐστηρὰν κυρίαρχον ἡτις ἐδίδαξε τὸν κόσμον τὴν πολιτικὴν καὶ τὸν πρὸς τὸν νόμον σεβασμὸν καὶ τὰς Ἀθήνας, ἐν τῇ καθαρῷ ἀτμοσφαίρᾳ τῆς δοπίας ἡ ἀγάπη τῆς γνώσεως καὶ τοῦ καλοῦ ἔδωκεν πρῶτα τὴν ἐντελῆ μορφὴν εἰς τὴν τέχνην, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν φιλολογίαν. Η Ῥώμη διὰ τῆς ἀπλήστου αὐτῆς δίψης πρὸς κατακτήσεις, ἔσυρεν ἐντὸς τῆς μεταγενεστέρας αὐτῆς ἴστορίας τὴν τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, ὡς ἐμιμήθη καὶ ἐδανείσθη ἐκ τῆς φιλολογίας, τῆς τέχνης καὶ τῆς φιλοσοφίας τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐκ δὲ τοῦ χριστιανικοῦ ζήλου τὸν δοπεῖον ἡ Ῥώμη ἐπορίσθη οὕτω ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐργαζομένη ἐπὶ τοῦ ἔρωτος πρὸς ἐντελεῖς μορφὰς τοῦ καλοῦ τὰς δοπίας αἱ Ἀθῆναι ἐδίδαξαν αὐτὴν, προηλθεν ἡ μεγίστη δόξα τῆς Ῥώμης—ἡ τέχνη ἐκείνη τοῦ ἰδανικοῦ εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἡτις κατέστησεν αὐτὴν πόλιν κυρίαν καὶ διδάσκαλον τοῦ κόσμου.

Ἄλλα δὲν είναι μόνον διὰ τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἔξησκησεν ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τῶν ἀξέστων Ῥωμαίων κατακτητῶν δι’ δρεῖτεις δι’ κόσμος χάριτας εἰς τὰς Ἀθήνας. Πάντα τὰ ἔθη τῆς Εὐρώπης κατὰ τὰς πρωτίστας αὐτῶν ἐποχὰς ἐπορεύθησαν κατευθεῖαν πρὸς αὐτὴν πρὸς διδάσκαλίαν. Η Ἑλληνικὴ φιλολογία ἐπηρέασε τὴν ἀνάπτυξιν πάσης τῆς φιλολογίας τὴν δοπίαν δι’ λόγιος θεωρεῖ ἀξίαν τῆς μελέτης αὐτοῦ. Οἱ Ἑλληνικοὶ νόμοι ἐχρησίμευσαν ὡς ὑποδειγματα ἡ ὡς δόηγοι εἰς πάντα πολιτικὸν καὶ πάντα σπουδαστὴν πολιτικῶν ἐπιστημῶν. Κεντρικὴ ἵδεα τῶν συνταγματικῶν κυβερνήσεων νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπικρατοῦσῶν, είναι ἡ γενικὴ ἐκλογὴ διὸ γοροθετικὰ σώματα τὸ

μὲν δημοτικὸν τὸ δὲ συντηρητικὸν καὶ αὐτονομίας τοπικὴ ἐν ταῖς τοπικαῖς ὑποθέσεσιν. Ταῦτα πάντα εἰσὶν ἀρχαὶ Ἑλληνικαὶ ληφθεῖσαι ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἴστορίας. Ἔτι δὲ καὶ σήμερον δὲν ἐπαύσαμεν μανθάνοντες ἐκ τῆς ἴστορίας τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ ὅροι τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἔξεις τοῦ λογισμοῦ τοῦ πολίτου τῶν Ἀθηνῶν ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς δόξης αὐτῶν, ησαν πολλαχός ὡς τὰ τῆς σημερινῆς Ἀμερικῆς. Ὁ διάσημος Webster, ἀναγνώσκων ποτὲ τὸν ἐπιτάφιον λόγον τοῦ Περικλέους ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν τῶν πεσόντων ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ τῆς Σπάρτης, ἀνεβόησε κλείσας τὸ βιβλίον. «Εἰσιν αὖται αἱ Ἀθῆναι καὶ Ἀθηναῖοι δι’ ῥήτωρ; Νησινταίται Ἀμερικανὸς λαλῶν εἰς πολίτας τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν;» Αἱ Ἀθῆναι εἶδον τὴν ἀνύψωσιν τῶν διμαγγώγων ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς παρακμῆς αὐτῶν ἐπιφρονήσαντες τὰ πολιτικὰ τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν. «Τοῖς νικηταῖς τὰ λάφυρα», είναι μετάφρασις ἐκ τῶν σελίδων τοῦ Εενοφῶντος.

Ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμαις, οἱ Ἑλληνες ἐποιήσαντο τοσαύτας προσδόους ὡστε δι’ ἐπιστήμην ἐν τῇ μεγίστῃ ἀναπτυξεῖς αὐτῆς ἐφάνη ἀκολουθούσας τὰς εἰκασίας τῶν Ἑλλήνων. Ο φιλόλαος ὑπεστήριξεν 20 αἰώνας πρὸ τοῦ Γαλιλαίου, διτι δὴ λίλιος ἦτο σφρεπα ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ συστήματος, διτι δὲ δὴ γῆ καὶ οἱ λοιποὶ πλανῆται ἔτρεφον περὶ αὐτὸν, τῆς περιστροφῆς τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα περιγούσης τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν φαινομένην κίνησιν τῶν ἀστέρων. Τὸ ἔργον τοῦ Κυβιέρου περὶ ζωιολογίας ἐν μέρει προλαμβάνεται ἐν τῇ ἴστορίᾳ τῶν ζώων τοῦ Ἀριστοτέλους. Η Γεωλογία ἐπροφῆτεύθη διταν δευτεράνης εἴκασε ἐξ ὅρυκτῶν ἀποσθεσθείσας φυλάξ ζώων καὶ μεγάλας μεταβολὰς εἰς τὸν φλοιὸν τῆς γῆς. Πάντες δὲν γινώσκουσι πόσον δη πρόδος ἐν τῇ Χημείᾳ καὶ τῇ Φυσικῇ ἀκολουθησε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς εύτυχούς θεωρίας περὶ ἀτόμων τοῦ Δημοκρίτου.

ΟΙ ΚΛΑΠΕΝΤΕΣ ΚΑΡΠΟΙ

Χριστιανός τις ἔμπορος ἀπεσύρθη τοῦ ἐνεργοῦ βίου καὶ κατώκησεν εἰς εὐάρεστον κατοικίαν ἐπὶ τῶν δύθιν ποταμού τινος τῆς Ἀγγλίας, ἐνῷ οἱ κῆποι καὶ αἱ θέρμαι αὐτοῦ ἥρθονταν ἐξαιρέτων καὶ πολυτίμων κυρπῶν, κλέπται τινες εἰσελθόντες ἀφήρεσαν μέγα μέρος ἐξ αὐτῶν. Τὴν ἀκόλουθον πρωταν δὲν διακρίνεται ἐκήρυξεν ἀνὰ τὴν κώμην διτι δὲ κατηγορούσαν ἐλαφυραγγήθη σημαντικὴ δὲ ποστής καρπῶν ἀφρέθη, ἐπειδὴ δὲ ἡτο δυνατὸν διτι ἔνδεια θὰ ἡνάγκασε εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, εἰδοποίησεν διτι ἐὰν οὕτως εἴχε τὸ πρᾶγμα, δὲν περαβάτης ἐδῆλος τὴν περίστασιν, οὐ μόνον θὰ ἐτύγχανε συγγνώμης, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκαι αὐτοῦ θὰ ἀνεκουφίζοντο. Τὸ ἀποτέλεσμα